

Професійні захворювання медичних працівників і їхня профілактика

Праця медичних працівників належить до найскладніших і найвідповідальніших видів діяльності людини. Вона характеризується значним психоемоційним, інтелектуальним напруженням і фізичним навантаженням. Медичний персонал будь-якого медичного закладу щодня контактує з різними виробничими факторами фізичного, хімічного, біологічного характеру, які шкідливо впливають на його здоров'я і працездатність. Тому лікарняне середовище повинне розцінюватись як надзвичайно агресивне середовище. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) (2015 р.) тривалість життя лікаря становить в середньому 56 років, при цьому середня тривалість життя в Україні на той період становила у жінок — 75,5 років, а чоловіків — 65,2 років.

**Андрій
Крапля,**

ТОВ «Інтердез»,
керівник наукового
відділу, лікар-дезін-
фекціоніст

У структурі професійних захворювань медичних працівників перше місце стабільно займають інфекційні захворювання (від 75,0 % до 83,8 %). Залежно від специфіки умов на робочому місці, працівники сфери охорони здоров'я наражаються на ризик впливу різних небезпечних біологічних чинників. До цієї групи професійних захворювань, зумовлених впливом біологічних факторів, належать інфекційні та паразитарні захворювання, однорідні з тією інфекцією, з якою працівники контактують під час роботи, серед яких лідирують туберкульоз, вірусні гепатити, ВІЛ-інфекція, мікози шкіри та ін. Так, захворюваність персоналу протитуберкульозних закладів у 18, а працівників судово-медичної експертизи в 50 разів перевищує таку серед населення. Персонал клінік має ризик зараження через кров більш ніж 30 інфекціями. У всьому світі ВГВ, ВГС і ВГД розглядають як професійні

захворювання медичних працівників, які контактують із кров'ю хворих. Серед медичних сестер найбільший ризик зараження ІПНМД мають процедурні сестри, а також персонал, який здійснює дезінфекцію і достерилізаційне очищення забруднених кров'ю та іншими біологічними рідинами медичних виробів і обладнання. Встановлено, що 63 % медичного персоналу відділень гнійної хірургії протягом року хворіють різними формами гнійно-запальних інфекцій, у пологових будинках цей показник становить 15 %.

Між інфекцією, пов'язаною з наданням медичної допомоги, і професійним захворюванням медичного працівника, причиною якого є біологічний агент, дуже тонка і розмита межа. Інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги (скорочено — ІПНМД), за визначенням ВООЗ — це будь-яке клінічно розпізнаване інфекційне захворювання мікробного походження, яке вражає хворого в результаті його госпіталізації в стаціонар або звернення до лікувального закладу за медичною допомогою, або будь-яке інфекційне захворювання персоналу лікарні, що розвинулося внаслідок його професійної діяльності незалежно від часу появи симптомів захворювання. Тому ВООЗ виокремлює ІПНМД при зараженні медичного персоналу в окрему групу. Особливе значення має профілактика ІПНМД у медичного персоналу.

З огляду на останні події пандемії коронавірусної інфекції SARS-CoV-2, серед причин інфікування медичних працівників зокрема можна виокремити наступні: недостатня кількість середнього і молодшого медичного персоналу, велике навантаження, брак часу, засобів індивідуального захисту, недотримання правил особистої і госпітальної гігієни, порушення протоколів безпечного виконання медичних маніпуляцій, неможливість проводити і виконувати в повному обсязі заходи інфекційного контролю та протиепідемічні заходи в стаціонарних і амбулаторних умовах.

За останніми даними (від 27 серпня 2021 р.) інтернет-бюлетеня «Стан забезпечення профілактики професійного захворювання COVID-19 серед працівників галузі охорони здоров'я України» №32-35, підготовленого співробітниками Кафедри гігієни праці, психофізіології та медичної екології Національного університету охорони здоров'я України, серед загальної (абсолютної) кількості інфікованих SARS-CoV-2 (2 282 285 осіб), кількість інфікованих працівників галузі охорони здоров'я (ГОЗ) склала 87 755 осіб (3,8 % всіх інфікованих). Кількість повідомлень щодо гострого професійного захворювання, зумовленого SARS-CoV-2, що надійшли до Держпраці України — 52 641. Різниця між зареєстрованими випадками у працівників ГОЗ і кількістю повідомлень — 35 114, що складає 40,0 % від усіх інфікованих медпрацівників. При цьому кумулятивний ризик інфікуватись SARS-CoV-2 у працівників ГОЗ вищий у 2,0 рази, ніж серед загального населення, кумулятивний ризик померти від COVID-19 у працівників ГОЗ нижчий, ніж серед загального населення.

Розподіл за професійними групами працівників ГОЗ України, що інфіковані SARS-CoV-2:

- середній медперсонал — 44 %;
- лікарський медперсонал — 29 %;
- молодший медперсонал — 20 %;
- інший персонал — 7 %;

Розподіл інфікування SARS-CoV-2 серед лікарів за спеціальностями:

- терапевтичні спеціальності — 21 %;
- лікарі загальної практики сімейної медицини (ЗПСМ) — 19 %;
- хірургічні спеціальності — 14 %;
- лікарі відділень реанімації та інтенсивної терапії — 8 %;
- інфекціоністи — 3 %;
- лікарі МНС — 3 %;
- інші лікарські спеціальності — 32 %.

Із загальної кількості населення 51 771 осіб, померлих від COVID-19 (летальність — 2,3 %), кількість летальних випадків серед медпрацівників за період часу від 02 березня 2020 р. — 894 особи (летальність — 1,0 %). При цьому кількість повідомлень щодо випадків смертей медпрацівників, які надійшли до Держпраці — 761 (85,1 % від всіх смертельних випадків), кількість завершених розслідувань випадків смертей — 620 (81,5 % від всіх повідомлень про смерті, що надійшли до Держпраці), кількість випадків смертей, що пов'язані з умовами праці — 205 (26,9 % від всіх повідомлень про смерті, що надійшли до Держпраці).

Подібних систематизованих статистичних даних по інших інфекціях, які є причиною інфікування медичних працівників під час виконання ними професійних обов'язків з надання медичної допомоги населенню в Україні, на жаль, знайти не вдалося. Але, можна з впевненістю констатувати, що в руках медичних працівників не тільки життя і здоров'я населення країни, а й власне життя і здоров'я.

ВАЖЛИВО!

Тому, кожного дня і кожної миті медичний працівник повинен пам'ятати про свою безпеку і захист, про те, що краще попередити, ніж потім лікувати, розслідувати, підтверджувати та доводити. Канон професійно грамотної роботи медичного персоналу залишається принцип: кожного пацієнта, незалежно від діагнозу, розглядати як потенційне джерело збудників інфекцій, зокрема таких, які передаються через кров.

Серед заходів, які спрямовані на збереження здоров'я медичних працівників і попередження виникнення у них інфекційних захворювань, гострих отруєнь, травм під час виконання професійних обов'язків і надання медичної допомоги населенню, найголовнішими визначають такі:

- організацію і створення безпечних умов праці медичних працівників, забезпечення їх засобами індивідуального захисту і препаратами незалежно від спеціалізації і рівня, відповідальне поводження з медичними відходами, дотримання протоколів виконання медичних маніпуляцій тощо;
- організацію і проведення навчання медичного персоналу найбільш безпечним методам роботи, спрямованим на зниження ризику інфікування, гострого отруєння, отримання травм і пошкоджень;
- організацію і проведення профілактичних і періодичних медичних оглядів працівників, планових і за епідеміологічним показанням вакцинацій.

Професія медичного працівника відповідальна, з багатьма професійними ризиками, небезпечними для здоров'я і життя. Про це потрібно пам'ятати! ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Витрати на профілактику інфекційних захворювань, гострих отруєнь, травм і пошкоджень завжди менші, ніж витрати на їхнє лікування і усунення наслідків!

Інфекційні хвороби не пробачають бездіяльності або ослаблення уваги, вони обов'язково помстяться активізацією, зростанням захворюваності та смертності!

ТОВ «Інтердез» пропонує такі препарати для захисту медичних працівників від небезпечних біологічних чинників виробничого середовища:

№	Мета обробки, призначення препарату	Рекомендовані препарати
1	Гігієнічна антисептика і деконтамінація рук медичного персоналу	«Неостерил» (блакитний), «Неостерил» (безбарвний), «Неостерил еко», «Неопрім», «Неостерил М»
2	Хірургічна антисептика рук медичного персоналу	«Неостерил» (блакитний), «Неостерил» (безбарвний), «Неостерил еко»
3	Миття шкіри пацієнтів перед хірургічними втручаннями і рук хірургів	«Неостерил М»
4	Маркування і антисептична обробка ін'єкційного і операційного поля, місць проколів і пункцій	«Неостерил» (помаранчевий фарбуючий)
5	Антисептична обробка ін'єкційного та операційного поля, місць проколів і пункцій (без позначення меж і маркування)	«Неостерил» (безбарвний), «Неостерил еко»
6	Дезінфекція поверхонь у приміщеннях, твердих меблів, медичного обладнання, медичної апаратури та устаткування	«Санікон», «Дезекон», «Дезеконом», «Саніфект», «Дезефект», «Санімакс», «Максисан», «Новохлор-екстра», «Соліклор» (таблетки і гранули), «Санітаб», «Стерисил» (серветки), «Солізим»
7	Швидка дезінфекція невеликих поверхонь медичного обладнання, апаратури, меблів, інструментів	«Неостерил» (безбарвний — рідина і серветки), «Неостерил еко» (рідина і серветки) «Солізим», «Дезеконом» (5 % розчин і серветки), «Стерисил» (серветки)
8	«Холодна» стерилізація і ДВР жорстких і гнучких ендоскопів і медичних інструментів до них	«Соліокс», «Стерисил»
9	Знезараження лікарняних відходів категорії В перед утилізацією	«Новохлор-екстра», «Санімакс», «Санітаб», «Соліклор» (таблетки і гранули), «Дезеконом», «Фан»
10	Дезінфекція систем вентиляції і кондиціонування повітря	«Санікон», «Дезеконом», «Санімакс», «Саніфект»
11	Безпечне збирання гострих медичних відходів	пластикові контейнери (банки) з клапаном, звільнені від серветок «Стерисил», «Неостерил еко», «Неостерил» (безбарвний), «Дезеконом 5 %».

Всі запропоновані дезінфекційні засоби відповідально розроблені, випробувані, пройшли процедуру державної реєстрації, внесені до державного реєстру дезінфекційних засобів в Україні згідно з чинним законодавством, мають належним чином затверджені інструкції із застосування, висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи і повністю відповідають вимогам закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб». Напрацьовано тривалий позитивний досвід їхнього ефективного використання.

**Про дезінфекцію компетентно:
знаємо як, знаємо чим, маємо досвід!**

ІНТЕРДЕЗ
ЕКСПЕРТ З ДЕЗІНФЕКЦІЇ

За додатковою інформацією та з питань придбання дезінфекційних засобів звертатись:

📍 ТОВ «Інтердез», 04107, м. Київ, вул. Нагірна, 27-А,

☎ (044) 206-01-50 (51, 52),

✉ info@interdez.com.ua

🌐 www.interdez.com.ua

